

LAKIALOITE 65/2013 vp

Laki autoverolle kannetun arvonlisäveron suuruisen veron palauttamisesta eräissä tapauksissa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteessa esitetään, että eduskunta korjaa vuonna 2009 säädettyä palautuslakia siten, että yksityisten kansalaisten maahantuomista autois-

ta ja moottoripyöristä laittomasti autoverotuksen yhteydessä perityt arvonlisäverot (elv) palautetaan myös vuosilta 2002—2005.

PERUSTELUT

Autoverosta perittiin vuosina 2002—2009 yhteisöikeuden vastaista ja syrjivää lisäosaa, niin sanottua elv:tä. Yhteisöjen tuomioistuimen päätöksen C-10/08 jälkeen vuonna 2009 eduskunnassa säädettiin laki, jonka nojalla laittomasti perityt arvonlisäverot palautettiin vuosina 2006—2009 tehtyjen päätösten osalta.

Tällöin palautusta ei ulotettu aiempiin päätöksiin, koska katsottiin, että hallinnollinen palautusvelvollisuus voitiin rajata autoverolain muutoksenhakuajan mukaiseen kolmeen vuoteen. Korkeimman oikeuden viime heinäkuussa tekemä ratkaisu on kuitenkin muuttanut tilannetta oleellisesti.

Äskeisellä ratkaisullaan KKO 2013:58 korkein oikeus päätti, että valtio on velvollinen palauttamaan yksityisiltä perityn elv:n myös eurooppaoikeuden loukkaukseen perustuvana vahingonkorvauksena. Korkeimman oikeuden ratkaisu perustui siihen, että veron periminen oli siinä määrin ilmeisen virheellistä, että hallinnol-

lisen palautusvelvollisuuden lisäksi myös vahingonkorvauksen edellytykset täyttyivät.

Vahingonkorvauksen palautusaika ei Suomessa rajaudu hallinnollisen veronpalautuksen tavoin kolmeen vuoteen, vaan ainoa rajoittava tekijä on saatavan vanhentuminen. Vanhentumislain mukaan saatava vanhenee kymmenessä vuodessa, ja vahingonkorvausta rajoittaa lisäksi kolmen vuoden vanhentumisaika siitä, kun korvausta vaativa on saanut tiedon vahingosta ja siitä vastuussa olevasta.

Tulli on kieltäytynyt maksamasta korvauksia, koska se katsoo, että verovelvollisten on katsottava tienneen vahingosta ja valtion vastuusta vahingosta jo vuonna 2009 yhteisöjen tuomion C-10/08 jälkeen. Tällainen tulkinta on kuitenkin virheellinen ja kohtuuton, koska kenenkään kansalaisen ei voi edellyttää tienneen valtion vastuusta jo tuolloin.

Kansalaisten oletettaisiin tällöin myös pitäneen tietää, että viranomaisten antamat ohjeet ja

kannanotot ovat olleet virheellisiä ja että KKO:n päätöksessä ohitettu vahingonkorvauslain vastuunrajaus on yhteisöoikeuden vastaisena laitton.

Raskauttavana asiana on syytä todeta, että korkein hallinto-oikeus ei ole purkanut tullin virheellistä hallintomenettelyä yhdenkään tapauksen osalta. Kansalaisten eli laittoman verotuksen kohteiksi joutuneiden olisi siis tullin näkemyksen mukaan pitänyt ymmärtää korkeimman hallinto-oikeuden tulkinnan olleen yhteisöoikeuden näkökulmasta väärä.

Laittoman veron palauttamisessa ei ole lainkaan kysymys siitä, onko verovelvollisten saattava perusteltu, vaan ainoastaan siitä, voidaanko laittomasti perittyjen verojen palauttamiselta vältyä riitelemällä laittoman veron maksaneita vastaan vanhentumisperusteella. Veromoraalin ylläpitäminen edellyttää, että veronsaaja myös itse oikaisee omat laittomat toimensa eikä ainoastaan vaadi kansalaisilta samaa. Harmaan talouden vastaisessa taistelussa valtio ei voi olla erityisasemassa.

Autoverotuksen arvonnäkövero- ja syysverojen syrjivä ja laitton periminen on komplisoitu ja uniikki kokonaisuus, jonka ratkaisu ei tästä syystä muodosta minkäänlaista ennakkotapausta valtion vastuusta, varsinkaan, jos ongelma ratkaistaan palautuslailla eikä riitelemällä kansalaisia vastaan.

Hallintolainkäyttölain perusteella virheellinen hallintomenettely voidaan anomuksesta purkaa viiden vuoden määräajan kuluessa, mutta erityisen painavista syistä tätä määräaikaa voidaan jatkaa.

Tämän vuoksi tullin virheelliseen hallintomenettelyyn perustuvat päätökset voidaan purkaa sellaiseen ajankohtaan asti, jonka voidaan katsoa edustavan mahdollisimman suurta oikeudenmukaisuutta. Erityisen huomionarvoista on se, että korkein hallinto-oikeus on virheellisesti estänyt kaikki verovelvollisten tekemät purkuanomukset.

Pitkiä oikeusprosesseja vanhentumisajan tulkinnasta ei tarvita. Eduskunnan tulee viipymättä muuttaa palautuslakia siten, että elv:n palautusviran puolesta tai vähintäänkin vaatimuksesta ulotettaisiin veroihin, jotka on maksettu EYTI:n tuomion asiassa Siilin, C-101/00, 19.9.2002 jälkeen, sekä veroihin, joista on tämän päivämäärän jälkeen tehty purkuvaatimus verotuksen rakenteellisen virheellisyyden johdosta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

autoverolle kannetun arvonnäköveron suuruisen veron palauttamisesta eräissä tapauksissa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan autoverolle kannetun arvonnäköveron suuruisen veron palauttamisesta eräissä tapauksissa annetun lain (822/2009) 2 §:n 2 momentti ja 6 § ja
muutetaan 5 §:n 1 momentti seuraavasti:

5 §

Palautus viran puolesta

Yksityishenkilölle on palautettava taannehtivasti tässä laissa tarkoitettu, vuosina 2002—

2009 maksuunpantu vero viran puolesta verovelvollista kuulematta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Helsingissä 13 päivänä marraskuuta 2013

Markku Eestilä /kok
Lasse Männistö /kok
Sinuhe Wallinheimo /kok
Peter Östman /kd
Kari Tolvanen /kok
Tuula Väättäin /sd
Merja Kuusisto /sd
Pentti Oinonen /ps
Pirkko Mattila /ps
Osmo Kokko /ps
Mika Niikko /ps
Timo V. Korhonen /kesk
Johanna Jurva /ps
Anne Kalmari /kesk
Janne Sankelo /kok
Jaana Pelkonen /kok
Sauli Ahvenjärvi /kd
Ari Torniainen /kesk
Raimo Piirainen /sd
Eero Reijonen /kesk
Lauri Heikkilä /ps
Esko Kiviranta /kesk
Leena Harkimo /kok
Jukka Gustafsson /sd
Sanni Grahn-Laasonen /kok
Kalle Jokinen /kok
Aila Paloniemi /kesk
Inkeri Kerola /kesk
Anne-Mari Virolainen /kok
Outi Mäkelä /kok
Arto Pirttilahti /kesk
Timo Heinonen /kok
Ilkka Kanerva /kok
Simo Rundgren /kesk
Marjo Matikainen-Kallström /kok
Kimmo Kivelä /ps
Martti Mölsä /ps
Jari Myllykoski /vas

Reijo Hongisto /ps
Arto Satonen /kok
Jukka Kopra /kok
Reijo Tossavainen /ps
Thomas Blomqvist /r
Mikko Alatalo /kesk
Mirja Vehkaperä /kesk
Pauli Kiuru /kok
Tuomo Puumala /kesk
Markku Rossi /kesk
Antti Kaikkonen /kesk
Juha Rehula /kesk
Eero Suutari /kok
Ari Jalonen /ps
Timo Soini /ps
Arja Juvonen /ps
Erkki Virtanen /vas
Antti Rantakangas /kesk
Ritva Elomaa /ps
Maria Tolppanen /ps
Lea Mäkipää /ps
Jukka Kärnä /sd
Jari Lindström /ps
Pentti Kettunen /ps
Katja Taimela /sd
Jyrki Yrttiaho /vr
Timo Kalli /kesk
Anneli Kiljunen /sd
Ben Zyskowitz /kok
Pauliina Viitamies /sd
Pertti Hemmilä /kok
Merja Mäkisalo-Ropponen /sd
Mauri Pekkarinen /kesk
Lasse Hautala /kesk
Kauko Tuupainen /ps
Kaj Turunen /ps
Pia Kauma /kok
Tuija Brax /vihr

LA 65/2013 vp — Markku Eestilä /kok ym.

Ulla-Maj Wideroos /r
Sanna Lauslahti /kok
Ville Vähämäki /ps
Mikko Savola /kesk
Sirkka-Liisa Anttila /kok
Seppo Kääriäinen /kesk
Sofia Vikman /kok
Markku Mäntymaa /kok
Lars Erik Gästgivers /r
Esko Kurvinen /kok
Laila Koskela /ps
Anu Vehviläinen /kesk
Eeva-Maria Maijala /kesk
Annika Saarikko /kesk
Elsi Katainen /kesk
Ismo Soukola /ps
Satu Haapanen /vihr
Johanna Ojala-Niemelä /sd
James Hirvisaari /ml
Jari Leppä /kesk
Mari Kiviniemi /kesk
Anssi Joutsenlahti /ps
Jörn Donner /r
Eila Tiainen /vas
Kristiina Salonen /sd
Jani Toivola /vihr
Risto Kalliorinne /vas
Juho Eerola /ps
Tapani Mäkinen /kok
Juha Sipilä /kesk
Jussi Halla-aho /ps
Sari Palm /kd
Teuvo Hakkarainen /ps
Leena Rauhala /kd
Pertti Salolainen /kok
Pertti Virtanen /ps
Pirkko Ruuhonen-Lerner /ps

Suna Kymäläinen /sd
Hanna Mäntylä /ps
Elisabeth Naucclér /r
Mikael Jungner /sd
Anna Kontula /vas
Markus Lohi /kesk
Päivi Lipponen /sd
Hanna Tainio /sd
Matti Saarinen /sd
Vesa-Matti Saarakkala /ps
Eero Lehti /kok
Markus Mustajärvi /vr
Tapani Tölli /kesk
Johanna Karimäki /vihr
Stefan Wallin /r
Olli Immonen /ps
Maria Lohela /ps
Juha Väättäin /ps
Pietari Jääskeläinen /ps
Mika Kari /sd
Ilkka Kantola /sd
Tom Packalén /ps
Jussi Niinistö /ps
Anne Holmlund /kok
Lenita Toivakka /kok
Pekka Haavisto /vihr
Harri Jaskari /kok
Heikki Autto /kok
Eeva-Johanna Eloranta /sd
Aino-Kaisa Pekonen /vas
Rakel Hiltunen /sd
Sari Sarkomaa /kok
Raija Vahasalo /kok
Anne Louhelainen /ps
Tytti Tuppurainen /sd
Paula Lehtomäki /kesk
Katri Komi /kesk